

ligere, faar lige saa stor Pension, som naar han sidder sin Alder ud. Han faar jo kun Pension efter den Tid, han har tjent i Embedet. Hele denne Betænklighed tror jeg altsaa ikke, der er stor Fare ved. — Ja, dermed har jeg egentlig, saa vidt jeg mindes, berørt de væsentligste af de Ting, der ere komne frem under Forhandlingerne. Jeg kan kun vedblivende fastholde, hvad jeg ogsaa før har nævnt, at jeg maa anbefale ærede Medlemmer at stemme for de Endringsforslag, som ere stillede af Udvalget eller dets Flertal, og jeg kan ikke anbefale noget af de Endringsforslag, som her ere stillede uden for Betænkningen, hverken det under Nr. 1 eller det under Nr. 2.

Stoth: Mine Udtalelser i Forgaars om den økonomiske Virkning af at sætte Børneantallet ned til 35 har fremkaldt Tilsvær fra adskillige, som giver mig Anledning til at gøre nogle saa Bemærkninger. Den højtærede Minister sagde i Dag, at mine økonomiske Beregninger over Flertallets Forslag ikke ville staa til, idet han gjorde gældende, at det ahang af, hvorledes Administrationen førte Loven ud i Livet, og at han vilde tage Hensyn til Begyndelseslønningerne, naar det viste sig, at der straks bagefter skulde oprettes ny Skoler. Jeg kan kun sige, at det forekommer mig, at denne Udtalelse kun bekræfter min Beregnings Rigtighed, thi ellers havde Ministeren jo ikke nodig at tage Hensyn til Fremtiden. Og det er ikke ifølge Loven, at han kommer til den Slutning, og jeg maa ærlig tilstaa, at jeg troede ikke Ministeren eller Administrationen saa godt i det Stykke. Hidtil er det jo gaaet i en anden Retning, at man snarere har onstet mere, end Kommunerne med Rette kunde komme ud med. Her er det jo modsat. Jeg gif nemlig ud fra, at Ministeren eller Administrationen ved Lovens Straftræden vilde benytte de da værende Midler saa vidt muligt og komme op til den samlede Sum indtil 1,100 Kr., det Maksimum, som Loven bestemmer. Men er det ikke Meningen, led os da indføre det i Loven, det vil vistnok være det heldigste — og det forandrer jo saa i alt Fald paa det Punkt min Anskuelse —, thi det er jo, som det ærede Medlem for Langeland (Guldbrandsen) sagde, ikke sikkert, at den nuværende Minister staaer i Spidsen for Administrationen til den Tid, Loven skal gennemføres, og det er ganske sikkert, at naar Loven bliver staaende, som den er affattet i dette Øjeblik, vil den højtærede Minister være berettiget, og jeg vil sige, næsten forpligtet til at benytte de Midler, der ere

inden for de givne Rammer. Det ærede Medlem fra Langeland slog med en vis Styrke fast, at Kommunerne vilde spare 1 Million Kroner ved at gaa med til Flertallets Forslag, altsaa en aarlig Renteudgift af 40,000 Kr. Han kom til den Sum ved at anslaa de 268 Skoler til 3,000 Kr. pr. Stykke og saa Resten til Brændselsudgifter. Og det er jo meget rigtig, for saa vidt man gaar ud fra, man skal bygge Skoler; og hvis man skal bygge en Enestole eller Andenlærerstole, saa er det rimeligt nok, at 3,000 Kr. ville gaa med. Men hvis man lejer Lokale, som Forslaget giver Anvisning paa, eller bygger en Forstole ude paa Landet, tror jeg dog ikke, at Summen vil gaa op til 3,000 Kr. Men jeg gaar ud fra den Beregning, det ærede Medlem selv har gjort. Kommunerne saa altsaa en Udgift af 40,000 Kr., men det ærede Medlem talte ikke om, eller kun meget spagførdigt om, at Begyndelseslønningen for de 268 Kommuners Lærere samtidigt vil blive forhøjet med 268×400 Kr., den Sum, som vi anslaa til en Forstolelærerinde, altsaa 107,000 Kr., saa længe denne Lov bestaar. Og med mindre der kommer Forandring i Loven i Henshold til Ministerens Udtalelse, staaer det fast, at i de allerfleste Kommuner ville disse Pengene gaa med til Begyndelseslønningen. Jeg indrømmer, at der kan være enkelte velstaaende Kommuner ved Kjøbenhavn og paa Dejne, hvor Pengene ere saa rigelige, at de maaske ikke kunne benyttes, men i de allerfleste Kommuner Landet over ville de sikkert gaa med. Nu vil jeg henstille til det ærede Medlem, at han spørger disse 268 Kommuner, om de, naar Loven skal træde i Kraft, ville udrede 150 Kr. omtrent til Bøllig og Brændsel til Forstolelærerinden ud over de nuværende Udgifter og dermed have deres Skolevæsen ordnet for en meget lang Fremtid, eller om de ville spare 150 Kr. i Øjeblikket, naar Loven træder i Kraft, og derimod forhøje de andre Læreres Løn med 400 Kr. for saa om nogle ganske saa Nar, vel at mærke, naar Børneantallet er ved 75 eller mellem 70 og 75, ikke alene at komme til at udrede de 150 Kr. til Bygning og Brændsel, men 400 Kr. ekstra til en Forstolelærerinde. Det vilde være en meget daarlig Økonomi, om de 268 Kommuner vilde benytte denne Fremgangsmaade, og det er sikkert en uklog Sparsommelighed. Derimod har det ærede Medlem Ret i — og det har jeg aldrig benægtet — at for de øvrige Kommuner, hvor der altsaa er under 70 Børn, ville de selvfølgelig lettere komme op til de 70 Børn og saa forsøgede Lærerekræfter, end naar Maksimum er sat ved 75.